

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

Zsidók a népszámlálásban

Az új és megnövekedett Románia december elsején megszámlálja polgárait. Seregzenélőt tart a háromszorosan megnövekedett ország fölött és a lakosságot foglalkozás, születés, műveltség és más egyéb tulajdonságai szerint nyabrikákba sorozza. A december elsején megajtendő népszámlálás, ha a számlálást végrehajtó közegek pontos és lelkiismeretes munkát végeznek, há fotográfiáját fogja nyújtani Romániának. A népszámlálás adataiból fog kitűnni, hogy hány ember tud írni és olvasni Romániában és hány százaléka a lakosságnak analfabéta; ezek az adatok fogják megmutatni, hogy hány ember végez produktív munkát Romániában és hányan élveznek munkánküli jövedelmel. A népszámlálás eredménye mintegy grafikai ábrázolása lesz az államban működő erőösszetételének és irányának.

A népszámlálás tehát rendkívül fontos és nagyjelentőségű eseménye egy az államnak, mint az egyes polgároknak. Ezért az első és legfontosabb követelmény, hogy az összeírásnál a végrehajtó közegeket semmi más cél ne vezérelje, mint a hídeg tények észiate megrögaitése. Az összeírásnál semmiféle tendenciának, vagy céleredítésnek nem szabad megnyitkozni, mert abban a pillanatban, mikélyt az ilyennek csak halvány sejtése jelentkezik, értéktelen ronggyá zsagerodik össze a hatalmas munka.

A népszámlálási lapon, ahová a polgárok adatait jegyzik fel, van egy rubrika, mely a nemzeti hovatartozást tünteti fel. A népszámlálást előíró rendelet szerint a nemzetiségi rovat kitöltésékor Romániában a következő nemzetiségek szerepelnek: román, magyar, sváb, szász és zsidó. Az állam ezzel az intézkedésével, ha nem is kifejezetten, de közvetve elismeri, hogy a zsidóság nemzetiség, illetve a zsidó polgárok szabad elhatározására bizza, hogy nemzetiségnek vallják-e magukat vagy, sem.

A decemberi népszámlálás, ezzel a ténynyel a zsidó nemzetiségű lakosság nagy erőpróbájává nőtt. Ezen a népszámláláson fog eldőlni, hogy a románában élő zsidóság, mint önálló és szabad nemzetiség akarja-e életét felvitatni az államban, vagy pedig továbbra is a magátóltagadó asszimiláció álláspontjára helyezkedik. Ez a népszámlálás fogja megmutatni, hogy megérett-e a romániai zsidóság arra, hogy mint külön nemzetiséget jogokkal ruházzák fel.

A népszámlálás eredményének rendkívül nagy jelentősége lesz az egyes nemzeti kisebbségek jogállása és elhelyezkedése tekintetében. Az állam ezekből az adatokból fogja megtudni, hogy az egyes nemzetiségek követeléseit mögött milyen tömegek állanak és ezekből fogja lezármatatni a jogok mértékét, mellyel a nemzetiségeket felruházta.

Aki tehát a népszámlálási lap nemzetiségi rovatában zsidónak vallja magát, az ünnepléses nyilatkozatot tesz a zsidó nemzetiség követelése mellett, aki pedig letagadja zsidóságát és a nemzetiségi rovatba hamis adatot ír be, az árulója lesz népe ügyének.

Az új Románia törvényhozó testülete a most következő években fogja megalkotni a megnövekedett ország alkotmányát. Ennek az

alkotmánynak számolnia kell az itt élő máfajtájú állampolgárokkal és biztosítania kell a nemzeti kisebbségek szabad fejlődését. Az alap, melyre az új alkotmányt építeni kell, a mostani népszámlálás adatait lesznek. Ez fogja megmutatni, hogy hányan vannak azok, akik részeseidni akarnak a kisebbségnek biztosított jogokban. Minél kevesebben szerepelnek valamelyik nemzeti kisebbség táborában, annál szűkebb korlátok között fognak mozogni a jogok és lehetőségek, míg a nemzetiség életét és fejlődését biztosítják.

Az erdélyi zsidóságra fokozottan nagy felelősség hárul a népszámlálással. A nagyromániai zsidók között talán az erdélyi zsidóság nyilvántotta eddig legkifejezettebben arra irányuló akaratát, hogy mint nemzetiség akarja berendezni életét. A népszámlálásnak nem szabad rácafolnia erre az elhatározásra. Minden egyes tagja az erdélyi zsidó közönségnek egyformán viseli a felelősséget a népszámlálás eredményéért. Nem kételkedünk benne, hogy az az eredmény méltó lesz az erdélyi zsidóság egyszerű tatpraállításához.

Megegyezett Olaszország és Jugoszlávia

Fiume független állam

— Az Új Kelet tudósítójától. —

Hessau és kinos vajadás után, mielőtt a lehetőségek minden fajtája igatja az egész világ diplomáciáját, az olaszok és a jugoszlávok a közöttük lévő éles ellentétnek az Adria-kérdés eimen ismert komplexumában megegyezést kötöttek. Óriási jelentőségű eseménye ez az európai politikának, szinte azt mondhatjuk, hogy ezzel egy ki nem tört újabb háborúban kötötték meg a békét. Középeurópa a legsúlyosabban nehezedett az olasz-jugoszláv ellentét, amire különben néhány fantasztadiplo-mata sok kárandós történetet írt. A két ország egymáshoz való viszonya az elmúlt két évben sokszor volt ezen a ponton, hogy már-már fegyverre került a sor közöttük, ami Európa nagy részét ismét háborúba és kiszámíthatatlan katasztrófába sodorta volna. Santamargarita az a történelmi nevezetességű hely, ahol a két rivális ország diplomatái végre leültek tárgyalni, azzal az elhatározással, hogy addig nem válnak el, amíg vagy véglegesen meg nem egyeznek, vagy a fegyverekre nem bizzák a döntést. Egy Olaszország, mint Jugoszlávia megbízottai engedtek eddigi merev magatartásukból, különösen Fiumét illetően, amely független város lesz, mire nem volt további akadálya a békés megállapodásnak. A két ország megbízottai barátságban váltak el egymástól; ezt a barátságot kell most már ápolnia a két szomszédnak, amelyek egymás mellett békés munkával segítik Európa gyógyulását.

Távirataink a következők:

Lloyd George beszéde Németország mellett

Nauen, nov. 13. Lloyd George beszédet mondott az alsóházban, amelyben elismerte a német kormány őszinteségét a békeszerződés feltételeinek a teljesítésénél. Az angol miniszterelnök e kijelentésének hatása alatt a párisi sajtó is megváltoztatta a hangját. A „Le Temps” Churchill hadügyminiszter jelentéséből, melyben a német hadianyag elpusztításáról számolt be, azt írja, hogy fedi a valóságot. A szövetségesek kormányai meg vannak róla győződve, hogy a közeljövőben Németország nem lesz veszélyes szomszédaira nézve és a francia politika sem kell, hogy hipnotizáltassa magát a német revans veszélyétől. Andre Tardieu a „Journal des Débats”-ban azt írja, hogy a francia-angol-amerikai szerződés amerikai ratifikálásának az elmaradása folytán Franciaország a Rajna balpartjának a megszállását tizenöt évre hosszabbította meg.

A görög kaos

Athén, november 12. (Damian) Ha Pal herceg a dinasztia befolyásának engedve visszautasítaná a görög trónt, úgy Venizelosz el van szánva a köztársaság kikiáltására.

Róma, november 11. (Damian) Az olasz-jugoszláv delegátusok tárgyalásai eredményre vezettek. (Stefani ügynökség.)

Santamargarita, november 11. (Damian) A jugoszláv delegáció nyilatkozatot tett közzé, amely szerint az olasz javaslatokat jogosoknak ismeri el. Jugoszlávia kijelenti, hogy a Monte-Nevoznak (?) Olaszország részére való átengedésével Fiume független város és Olaszország között a szárazföldi összefüggés létrejöttébe beleegyeznek, egyúttal abban, hogy Olaszország szuverenitását nyerjen Cherson, Lagosta, és Zára szigetei olasz javaslatok elfogadása szilárd alap lesz Olaszország és Jugoszlávia egyetértéséhez. A háborús károk kifizetése és békülékeny szelleme biztosítja Közép-európa és a balkán államok jövő békéjét.

Belgrád, november 12. (Damian) A santamargaritai tárgyalások eredményre vezettek. A megállapodás a következő: 1. Jugoszlávia elfogadja bizonyos kisebb módosításokkal az isztrai határokra Londonban megállapított demarkációs vonalat. 2. Fiume független állam lesz, Olaszországgal közvetlen összeköttetésben. 3. Zára olasz fenhatóság alá kerül. 4. Cherson, Lussin, Lagosta adriai szigetek olasz szuverenitás alá kerülnek. 5. A két állam a területek forgalmának szabályozására kereskedelmi egyezményt köt egymással.

A magyar kormány szemet kér

Páris, nov. 12. (Damian) A magyar kormány jegyzéket intézett a nagykövetek tanácsához, amelyben rámutatva a tüzelőanyaghiányra, 250 vagon szemet kért Budapest gázvilágítására.

Barátság Szerbia és Németország között

Belgrád, nov. 11. (Damian) Az itteni német követ a kormánynak kijelentette, hogy Németország Szerbiával a legbarátságosabb viszonyban óhajt élni, miután a két állam között nincsen semmiféle érdekellentét.

Take Jonescu balkáni utja

Bukarest, nov. 13. Take Jonescu külügyminiszter nemsokára Belgrádba és Athénbe utazik. Az utazás célja a kisántant megalkotása.

Take Jonescu és Argetoianu kihallgatása

Bukarest, nov. 12. (Damian) Take Jonescu és Argetoianu visszaérkezett Sinaiából, ahol a királynak jelentést tettek tárcájuk ügyeiről. Visszaérkezésük után minisztertanács volt, amely a belügyi és pénzügyi helyzettel foglalkozott.

Az erdélyi zsidóság alkotmányja

— Az Uj Kelet tudósítójától —

A cionista konferencia az alkotmányozó testület szerepét fogja betölteni az erdélyi zsidóság életében. A Zsidó Nemzeti Szövetség működését eddig csak ideiglenes szervezeti szabályok irányították, amelyeket még az 1918. novemberi nagygyűlés felhatalmazása alapján készített el az akkori ügyvezetőség. A Szövetség belső és külső élete azonban túlnőtte a meglévő szervezeti szabályok kereteit, úgy, hogy a konferenciának lesz a feladata megállapítani azokat az alapelveket, amelyek a változott szükségleteknek megfelelően biztosítani tudják a Szövetség zavartalan működését.

A Szövetség ügyvezetősége elkészült az új szervezeti szabályok tervezetével, amelyeket a konferencia elé fog terjeszteni megvitatás és elfogadás végett. Ezek a szervezeti szabályok fogják keretét adni az erdélyi zsidóság új elhelyezkedésének. A szabályzat tervezet első fejezete a szövetség jellegével és céljaival foglalkozik. Eszerint Erdély, Bánát, Máramaros és Körösvidék területének zsidó nemzeti lakossága egy szövetségbe tömörül, amelynek neve röviden: Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség.

A szövetség céljai

A tervezet a Szövetség céljait a következőkben állapította meg:

A Szövetség célja egyfelől az 1920. évi sanremói békekonferencián a hatalmak által a zsidó nép egységének megtestesülésként elismert, azokkal egyetértéssel működő Cionista Világszervezetbe való bekapcsolódás útján az egyetemes zsidó érdekek előmozdítása, másfelől közreműködni abban az irányban, hogy az itt élő zsidóság nemzeti és faji jellegén megővása mellett, az állam hasznos és hűséges tagjává váljék. E célok elérésére:

a) Résztvesz a palesztinai zsidó állam felépítési munkálatainak támogatásában.

b) Törekszik egy modern, a vallási kiváltságoknak is megfelelő nemzeti szellemű zsidó iskolarendszer megteremtésére és a zsidó nyelv, a héber nyelv a köznyelvévé tételére.

c) Közreműködik minden oly társasági és kulturális intézmény létesítésében és támogatásában, melyek a zsidó nemzeti kultúra felhajtását szolgálják.

d) Az itteni zsidóság támogatja azon törekvéseket, melyek arra irányulnak, hogy mint a világon szétszórva élő, de fajilag és vallásilag egységes zsidó nemzet része nemzeti kisebbségként alkotmányoztassék és a minőségben megillető jogok részére biztosítsanak.

A chelmi melamed

Írta: J. L. Perez

Valamikor — így beszélt Schachno a Besz-Hamidrosban, nagy zsidó társaságban — a föld annyira tele volt bünnel és gazsággal, hogy a jobb emberek attól tartottak, hogy az Ur nagy haragjában elfelejti az emberiségnek tett esküjét, kinyitja az ég csatornáit és a földet elárasztja új özönvízzel, de ezuttal Noé és bárkája nélkül. Valóban kétségbeesítő volt, mert a víz már nyakig ért és az igazságos harminchat férfi, aki közöttünk ismeretlenül vándorol és akik miatt az Isten megkíméli a gonoszokat is, Bratkov városkában komoly megbeszélésre gyűlt össze.

Hét napig és hét éjjel ültek együtt és elhatározták, hogy ők maguk is bűnbe fognak esni. — Ha ugyanis a világon nem él már a harminchat szent férfi, akkor eljöhet a Messiás és akkor bizvást vége lesz a csunya áradatnak. Csakhogy az igazak között volt egy vízhold és ez az ember a határozat ellen fel emelte hangját.

— Nem és nem — mondotta, közülnk nem szabad senkinek sem bűnbe esnie.

És az égről egy hang leküldött a gyülekezetnek, hogy a vízhold caddiknak nincs igaza, a gyülekezet határozatát el kell fogadni. Azután megjelent Gabriel angyal is a gyülekezetben és jelentette, hogy az égiek is azt kívánják, amit itt a caddikok összessége elhatározott.

Csakhogy a vízhold ezzel nem törődött és folyton hajtogatta, hogy ő semmi szín alatt nem hajlandó bűnözni. Addig veszekedtek, míg

e) Törekszik annak kieszközlésére, hogy a zsidóság hittörvényeit minden korlátozás és gazdasági hátrány nélkül megtarthassa, minél fogva a szombaton munkaszünetet tartó zsidók ne kényszerüljenek a vasárnapi munkaszünet megtartására is.

A Szövetség tagjai

A Szövetség székhelye Kolozsvár. A szövetség tagjai a szövetséghez csatlakozott hitközségek és egyesületek, továbbá a jelen szabályzatok értelmében megalakult helyi csoportok, illetve az egyes sekellizetők.

Minden tízezerleves életévét betöltött zsidó férfi, vagy nő, aki a hivatalosan megállapított évi sékelt szabályszerűen befizeti, a Szövetség tagjává válik és gyakorolja a szabályzatban biztosított jogokat és élvezi mindazon előnyöket, amelyeket a Szövetség intézményei a tagok számára biztosítanak. A tagok jogait helyi szervek (hitközségek, csoportok, egyesületek) útján gyakorolják.

A szabályzat-tervezet ezután a Szövetség szerveivel foglalkozik. Legközelebbi számunkban ismertetni fogjuk, miként akarja a tervezet megoldani az egységes zsidó szervezet problémáját.

— **Államtikárok utazása Bukarestbe.** Tegnap délután Bukarest és Tanasescu belügyi államtikárok elutaztak Bukarestbe. Velük együtt utazott el Mihály Tivadar miniszter és Bogdán rendőrigazgató.

— **A csehszlovákiai Zsidó Nemzeti Tanács Cerny miniszterelnökénél.** Peczonyból jelentik, hogy a csehszlovákiai Zsidó Nemzeti Tanács vezetősége tegnap megjelent Cerny miniszterelnökénél. A küldöttség a következőkből állott: Ludwig Singer, Markus Ungar, Arthur Kunders és Karl Sonnenfeld, a merva-országi tartományi tanács elnöke. Miután a Zsidó Nemzeti Tanács eddigi működéséről és programjáról beszélgettek, amely kérdésekről a miniszterelnök alapos tájékozottságot árult el, aktuális zsidó kérdések kerültek szóba és a miniszterelnöknek bizonyos indítványokat tettek. Az átjutott memorandum a választójogi kérdést főleg a russinszói választásokkal kapcsolatban az iskolakérdés, a keleti zsidódiákoknak adandó letelepülési engedély és főlvételik a cseh egyetemekre, az Amerikába emigrálók átutazása és a menekültek kérdésének végleges rendezését foglalja magában. A miniszterelnök az eléje terjesztett kérések és indítványok iránt a legteljesebb megértést tanúsította és megígérte, hogy azokat a legmesszebbmenő előzékenységgel fogja figyelembe venni.

vége elhatározták, hogy a Jécer Horát, az emberben élő ördögöt elfogják és liesavarják a nyakát.

A harminchat caddik egyszerű, szegény zsidó volt. A vízholdon kívül voltak még vargák, favágók, kötörök és hasonló foglalkozásúak. De egyiküknek nemrégiben meghalt egy nagynéje Alexandriában, akinek vagyonát örökölte. Ennek a caddiknak nem volt ideje, hogy az aranyborjú kísértésének odaadja magát. E pénzen, amit ez a caddik örökölt, a gyülekezet Egyptomból egy eunuchot hozatott.

Ebből az eunuchból ugynevezett „jó zsidót” csináltak. Megnövesztették szakálát, paizsát és felszerelték őt úgy, ahogyan illt: szép kaftánt adtak rá, ragyogó cipőket, fehér koszoszszáru harisnyát és egy nyitott inget.

Azután incselkedni kezdtek a „Jécer Horával.” Azt mendogatták neki:

— Gyere csak, gonosz hajlamok ördöge, mutasd meg ezen az emberen művészetedet.

Az ördög megérkezett. Amikor meglátta a szakálát és pajszos zsidót, hangosan felkacagott: Ha, ha, ha! Nagy kunszt ilyen büre csinálni!

Persze arra nem gondolhatott, hogy eunuch van dolga. Odaült melléje, beszélni kezdett vele, okosan, viceosan, szemtelenül és istenkáromlóan. Az ördög szinte belerekött ebbe a mesterségbe, soha még nem történt meg vele, hogy egy zsidó annyi fáradságot okozzon neki. Mi sem használt. Végre egyet füttyentett és, nagy isten, hirtelen különböző nők jelennek meg, előkelők és egyszerűek, fiatal asszonyok, szépek, negédesek, friss mozdulatúak, pufók és kedvesek. Párosan jöttek, mint Noé bárkái-

Statisztika a kolozsvári egyetem hallgatóiról

A többség jogot hallgat

— Az Uj Kelet tudósítójától —

A kolozsvári királyi tudományegyetemen az ezerkilencszázhusz-huszonegyedik tanévre befejeződtek a beiratkozások. A kvoztori hivatalban lezárták a főlvételi könyveket és összeállították a beiratkozott hallgatók statisztikáját. A statisztika pontos képét adja annak, hogy milyen fakultásokra kik iratkoztak be, milyen illetőségűek és milyen vallásúak. Mindenekelőtt meg lehet belőle állapítani, hogy a románok a jogi pályára való vonzódásukban is rokonságot tartanak a franciákkal, de viszont semmi közük nincs a németekhez, mert csak nagyon kevesen mentek a tanári fakultásra. A jogi pályára való törekvésüket fokozta az ország megnagyobbodása, amely körülmény sok jogvégzett tisztviselő alkalmazását teszi szükségessé a csatlakozott területeken. Némelyek csábították a románok ifjuságot a várható politikai lehetőségek. Az egyetem jogi osztályára ez évben három-hét rendes és kétszázhatvanöt rendkívüli hallgató iratkozott be, összesen ezerháromszáz-tizenhat diák. Ezek közül száznegyven zsidó, hatvanhat magyar, a többi román nemzetiségű.

Az orvosi fakultásra a zsidók és a románok egyenlő számban vannak. Erre a szakra ezer-hét hallgató jelentkezett. A legkevesebb hallgató van a tanári karon. Ezt a pályát a románok nem igen kedvelik. Itt legtöbb számmal a szászok vannak képviselve, akik a német örökséget, a tanítást, Erdély legkeletibb sarkában is szíves örömet vállalják. A tanári fakultás bölcseleti osztályára százharmincegyen, matematikai osztályára százötven iratkozott be. E fakultás összes hallgatói között csak ötven-hat román nemzetiségű van, harminchárom a zsidó és húszmagyar. A gyógyszerészeti karon nyolcvanhárom diák tanul, akik közül harmincegy zsidó. Az egyetemre beiratkozott összes hallgatók száma kétezerhátszázötvenegy. Az összes zsidó tanulók száma hatszáznyolcvankilenc. A magyarok ezidén többen vannak, mint tavaly, de számuk együttvéve alig haladja túl a százötvenet.

A hallgatók közül kétezerkétszázötvenhét erdélyi és bánáti születésű. Száznegyvenhelen vannak az ökirádságból és helvennégyen Magyarországból.

Az egyetemi statisztika szerint szükséges lenne, ha Erdély vagy a Bánát valamelyik városában még egy egyetemet állítanának fel.

Minden zsidó egyetemmel hallgatójának kötelessége beiratkozni az „Ezrá”-ba

jába a tisztátalan madarak. Krinolinokban, krinolinok nélkül, lefátyolozva, álarcosan, pudrozva és félmestelenül. Nerettek, sirtak, vihorgak és vicánkoltak — de semmi sem használt. A gonosz szellem már annyi verejtéket hullatott, mintha egész heten fát vágott volna. Az eunuch pedig hideg egykedvűséggel nézte a csábítás fonderleit.

A „Jécer Horát” ismét füttyült és megjelent Rahab, a bibliai kokott saját személyében, ám ez sem használt.

— Uj kísérletet akarok, mondotta az ördög, egy kicsit meg fogom őt dörzsölni.

Ezzel elfogja az eunuchot, csiklandozni kezdte, simogatni, szóval mindent megtett, de mi sem használt. A gonosz szellem jól meggyarta az eunuchot, úgy, hogy szegény, mint egy liba úgy kezdett hápogni. Az ördög keze és lába egészen megdermedt. Végül elájult.

A harminchat caddik erre várt. Nekiestek a gonosz szellemnek, megkötötték harminc pár nyolcszoros cicsz-fonállal, egy metszőkéssel leölték, bedugták egy izzó kemencébe és hamuvá égették. És amidőn egy erős vihar támadt, fogták a hamut és a világ négy tája felé szórták.

Nagy öröm volt az égből és a földre is áldott idők következtek el. Boldog élet kezdődött, a népek nem hadakoztak egymással, férfiak és nők nem civakodtak többé, a székakapart és sütőlapátot már csak fűtéshez és sütéshez használták, a királyok felosztatták hadseregeiket, a fegyvereiket pedig a kis gyermekeknek ajándékozták Lag-Bromerre és az ágyukat madárijesztőknek állították fel a mezőkön. Ujjal lehetett minden ágyura mutatni

Telje

Küzdelem a meg a Próna

— Az Uj

Budapest, november 14. — Az események előkeletében belül a zsidóság is szankció alá eshet, amelybe a háború elemek, amelyek a zsidóság ellen irányulnak, meg kellene történnie, ezt az alkalmat arra, hogy zsidó elemek, Nacionalista bujtatók valódi hatalmaskodást. A véderő leszállt a felosztásra is, a zsidóság miatt a karhatalom megmentésére mindent megtesznek a befolyásukat és a belső akadályozás.

Budapest na a legújabb a legfelhá vargások

emberáldozatokat helye. A kormányral és atrocitások időben annyiszor már véglegesen a rendteremtés lét amelynek a kezdeti belőten tényezők a meg kellett hátrálnan látja és érzi, elől nem vonulhat sebb és biztonság az a visszavonulás után tekintélyének zetének tarthatatlan mindkét részről, a benállók táborában részről teljes bizto vetkeztetni, hogy a változások elé ker

Az előzmény kor nyilvánosságra a béke ratifikálása mátszerű, az „katalmiak és a egyes csoportok a zsidók a ratifikálás azonban az volt, a betránya kapcsán

és szabad volt zsidó és boldogság urall

Minden szép lécek mindig ott sarkában, amint egy templomszolgá, ká zenészek munkán lakodalmi költség, kelengye, sem esktek egyebet, mint multak.

Az emberek tek, a törekvők csak egykedvűn léz reteken rágódtak, boldogság eltűnt. Hora hozzátartozik Ha nem kell vele érdély megtestesítője érdemes élni a gonosz szellem nemsokára vissza hiány alakjában. A feleség alakjában, formájában. Volt, dásra vágyott, épe férfiú jó asszony kezében és a vágmondotta Schach

A Beth hanket, többen támadni belátta, hogy szükség van a vilámiatt is.

Teljes fejtelenség Budapestén

Küzdelem a rendőrség és a karhatalom között — Katonaszállítás meg a Prónay-különítmény és az ébredők tanyáit — Letartóztatták a rendőrgyilkosokat — Sortüz a rendőrökre

— Az Új Kelet tudósítójától —

Budapest, nov. 11. Magyarország jelentős események elé került. A békeszerződés záros határidőn belül való ratifikálásával törvényhozásilag is szankcionálnia kell azt a helyzetet, amelybe a háború elvesztésével jutott. Azok az elemek, amelyek már több mint egy éve akadályozták meg ott minden konszolidációt és rendet, ezt az alkalmat fokozottan használják ki arra, hogy zavart és felfordulást támasszanak. Nacionalista és sovíniszta jelszavak mögé bujtatják valódi céljaikat: a karhatalom és a hatalmaskodást. A békeszerződés ratifikálásával a véderő leszállítása és a tiszti különítmények feloszlása is vele jár, ez az a fájó pont, amely miatt a karhatalmi alakulatok és tiszti különítmények mindent elkövetnek, hogy a béke ratifikálását és a belső rend helyreállítását megakadályozzák.

Budapest napok óta

a legsajnálatosabb, de egyben a legfelháborítóbb utcai zavargásoknak, véres tüntetéseknél,

emberáldozatokot követelő tumultusoknak színhelye. A kormány a felszínre került botránnyal és atrocitásokkal kapcsolatban az utóbbi időben annyiszor jelentette már ki, hogy most már véglegesen rendet fog teremteni, hogy ez a rendteremtés létkérdésévé vált. A kormány, amelynek a kezdetben általa naggyá nevelt felületlen tényező akaratával szemben annyiszor meg kellett hátrálnia és visszavonulnia, világosan látja és érzi, hogy most már az erőpróba elől nem vonulhat vissza. Ha ez a kényelmesebb és biztonságosabb utat választaná, akkor ez a visszavonulás a tett nagyhangú ígéretek után tekintélyének végleges aláadását és helyzetének tarthatatlanságát jelentené. Érzik ezt mindkét részről, a kormányon és a velük szembenálló táborában s a készülődések mindkét részről teljes bizottsággal engednek arra következni, hogy az ország ismét sorsdöntő változások elé kerül.

Az előzmények eléggé ismeretesek. Amikor nyilvánosságra jutott, hogy az antantnak a béke ratifikálására vonatkozó felhívása ultimátumszerű, az „Ébredő Magyarok“, a karhatalmi és a területvédő ligában tömörült egyes csoportok nagy utcai tüntetéseket rendeztek a ratifikálás ellen. A tulajdonképeni ok azonban az volt, hogy a Landau-ügy kipattant botránnyal kapcsolatban a kormány arra merészke-

és szabad volt szívvel nevetni. Béke, vidámság és boldogság uralkodott a földön.

Minden szép és jó lett volna; de a chüpe lécek mindig ott álltak a templom egyik sarkában, amint egykor odaállították. Rabbikus, templomszolga, kántor, házasságközvetítő és a zenészek munkanélkül voltak, nem volt többé lakodalmi költség, sem menyasszonyi ruha, sem kelengye, sem esketés — az emberek nem tettek egyebet, mint nyugodalmasan ültek és tanultak.

Az emberek a nagy nyugalomtól elernyedtek, a törelvők szárnyaszegettek lettek, az okosak egykedvűn lézengtek, a tudósok régi ismereteken rágódtak; senki nem tudott alkotni. A boldogság eltűnt. A világ rájött, hogy a Jecer Hora hozzátartozik az emberek boldogságához. Ha nem kell vele — minden gonosz szenvedély megtestesítőjével — birkózni, akkor nem érdemes élni a földön. És visszakivánták a gonosz szellemet a földre. Visszakérték és nemsokára visszajött. Mindenkihez más-más hiány alakjában. Az egyikhez csunya és rossz feleség alakjában, a másikhoz vagyontalanság formájában. Volt, aki nem tudott eleget és tudásra vágyott, épen úgy, mint a rossz feleségű férfiú jó asszony után. A boldogság a vagyonhiány és a vágyakozás legyűrűsében rejlik — mondotta Schachnó a Beth hamidrásban.

A Beth hamidrásbeliek csóválták a fejüket, többen tamaskodtak is, de a végén mindenki belátta, hogy a gonoszszágra, a rosszra szükség van a világon, a jóság és boldogság miatt is.

dott, hogy a bűnösök egy részét letartóztatásba helyezte és további megterléseket is ígért. Az elmúlt hét péntek estéjén a zsidótemplomok előtt voltak utcai zavargások, majd vasárnap délután a területvédő liga tiltakozó nagygyűlése után szerte a városban.

Alig esillapodtak le a zavargások nyomán a kedélyek,

nehány napra rá újabb eset tartotta izgalomban az egész várost.

A kormánynak kilátásba helyezett erélyes rendszabályai egyáltalában nem mutatkoztak, tehát már szerdán jónak látták a zavargók újabb életjelt adni magukról. Nagyobb társaság a legforgalmasabb Oktogon-téren inzultálta a járőrköket, mire két rendőr felszólította őket távozásra. Erre a társaság, amely jórészt karhatalmi tisztekből állott, az egyik rendőrt *Solta Józsefet* agyonlőtte, társát, *Miklós* rendőrellenőrt pedig súlyosan megsebesítette. E vakmerő eset híre rövidesen elterjedt a városban, mindenki riadtan visszavonult lakásába, az utcákon alig járt ember, az üzletek nem nyitottak ki, egyszóval a város teljesen temetői hangulatot mutatott.

A rendőrségen természetesen óriási izgalmat keltett a két kötelességet teljesítő rendőr megölése, illetve súlyos brutálisítása. A forrongó rendőrlégénységet tisztjeiknek, néhány higgadtabb társuknak csak nagynehezen sikerült leszerelni. A karhatalmi és a rendőrség között már kezdetől fogva igen feszült volt a hangulat,

amely most elkecseregelt el-lenségeskedésbe roppant ki.

A nemzetgyűlésnek másnapi ülését teljesen ez az eset uralta. *Huszdár Károly* volt miniszterelnök tette szóvá az esetet, szolt arról a veszedelemről, amelyet a fővárosra jelent az, ha a rendőrség tényleg beváltja azt a fenyegetését, hogy passzív rezisztenciába kezd, ha a bűnösök nem részesülnek kíméletlen megterlésben. A kormány részéről *Rubinek Gyula* kereskedelmi miniszter válaszolt s kijelentette, hogy a kormány huszonnégy óra alatt rendet teremt.

Ezt az ígéretet a kormánynak gyorsan tettekkel kellett igazolnia, mert most már nemesak a felháborodott közvéleményről volt szó, hanem a fenyegető és forrongó rendőrségről is, amely ha a kormány ellen fordul, legalább akkora veszélyt jelent számára mint a karhatalmiak, amelyek nem is egységesek,

mert egy részük Horthyhoz, másik részük pedig Friedrichhez húz.

A rendőrséget pedig ez a rendőrgyilkosság teljesen egy táborra forrasztotta.

A kormánynak első intézkedése az volt, hogy katonasággal körülvette a Teréz-köruton levő Británia szállót, amely tudvalevőleg a Prónay-különítmény főhadiszállása. Itt gyilkolták meg *Müller István* szegedi mérnököt és sok más vadállású gyilkoságnak volt még színhelye ez a szálló. A katonaság éjnek idején hatolt be a szállóba,

ahol negyven embert letartóztattak.

A letartóztatottak között van az a két hadnagy is, akiket *Solta József* rendőr meggyilkolásával gyanúsítanak.

A kormány által kirendelt katonaság szoltotta meg az Ébredő Magyarok Egyesületének *Sórház-utca 3. szám alatti levő helyiségét is.*

A katonaság a helyiséget lefoglalta. Tudvalevő, hogy ebben a kétemeletes házban, amely azelőtt a radikális pártnak volt klubháza, tartották az Ébredő Magyarok pogromrendező gyűléseit. Bár a Club kávéházi gyilkosság tárgyalásakor adatszerűen beigazolódtott, hogy a gyilkosok az Ébredő Magyarok Egyesületében találkoztak és onnét indultak vérengző körutjukra, a kormány akkor mégsem mert ellenük fellépni. Most már ez is elkerülhetetlenné vált. A kormány gyávasága és meghunyászkodása ugyanígy vakmerővé tette az Ébredőket és plakátokon és

gyűléseken izgattak a kormány ellen, sőt addigi vezetőik, *Friedrich* ellen is fordultak, mert a Landau gyilkossággal kapcsolatban azokkal tartott, akik megterlést követeltek.

A Británia szállónak és az Ébredő Magyarok helyiségének megszállásán kívül a hatóságok

általános razziát rendeltek el Budapestén és környékén.

A Mátyásföldön, ahol nagyszámu kétes elem tartózkodik, egy csoport, amikor a rendőrség igazolására szólította fel őket, formálisan sortüzet adtak a rendőrökre, akik visszavonultak a területre. Ennek a csatának eredményeképpen négy ember maradt halva és kettő súlyosan megsebesült a harc közben.

A nemzetgyűlésen gróf *Teleky* miniszterelnök számolt be a rendőrgyilkossággal kapcsolatban folyamatba tett erélyes megterelő intézkedésekről. Kijelentette, hogy a gyilkossággal összefüggésben harminckét egyént tartóztattak eddig le. A kormány most már nem állhat meg, mondotta, a rendesinálás útján, hanem intézményes biztosítékokat kell teremtenie arra, hogy a belső rendet egyik oldalról se boríthassák fel. A gyűlekezési és egyesülési jogot erősen korlátozni fogják. A kormány javaslatot fog beterjeszteni, hogy

a statáriális eljárást az utcai zavargásokkal és esőfűlettel kapcsolatos bűnesetekmel nyekre is

terjesszék ki. A zavargások ügyében külföldi Orbók Attila és Sztéryni József képviselők interpellációt is intéztek a kormányhoz.

A harc tehát megindult. Az országnak megfélemlített és megriadt lakossága szorongó érzésekkel figyeli, hogy ebben a harcban ki marad felül.

Rendkívül érdekes, hogy a legújabb ratok szerint

a Británia szálló megszállásában Sréter hadügyminiszter és Ferdinándy belügyminiszter személyesen is részt vettek!

A Británia-szállóban tanyázik tudvalevőleg a Héjjas különítmény is, amely teljesen egybeolvadt a Prónay különítménnyel. Aszállóban

Héjjas Iván is a kormány-csapatok kezébe került, akit szintén letartóztattak.

A vád ellene, hogy az utcai zavargást rendező csapatokat ő bujtogatta fel. A budapesti távirat szerint a szállóban „42 katonai ruhába öltözött egyént“ fogtak el, tehát nem is tekintik őket katonáknak, amivel a nemzeti hadseregnek tekintélyét akarják menteni. A budapesti távirat meg is mondja, hogy a letartóztatottak jogtalanul viselték a katonai egyenruhát.

A főváros lakosságán teljes lehangoltság vett erőt. Nincs tüzelőanyag s nincsen liszt, az esedékes lisztjegyeket már másodszorban nem váltották be. A kormányellenes tüntetések és zavargások az utóbbi hetekben állandóak voltak.

A kormánynak erélyes fellépése a karhatalmi és ébredők ellen egy kis vigaszt és reményt nyújt a sokat sujtott lakosságnak. A lakosság bizakodik, hogy ha a kormány tovább folytatja az erélyes intézkedéseket, úgy legalább az életbiztonság helyreáll, ha a gazdasági helyzetnek belátható időn belül való javulása nem is várható.

Budapestén nem tudják, hogy a letartóztatások *Horthy* hozzájárulásával történtek-e, mert köztudomású, hogy *Horthy* jóbarátságát tart Prónayékkal. Amennyire örülnek a rendcsinálás megkezdésének, annyira aggódnak az esetleges következményektől.

Az antant újabb hajóteret követel Németországtól

Páris, nov. 9. A nagykövetség tanácsa elhatározta, hogy kártérítésül a scapaflovi öbölben elsüllyesztett hadihajóért még nyolcvanháromezer tonna hajóteret leszállítását követeli a német kormánytól. Ezzel együtt kétszázhetvenöt ezer tonnát tesz ki a scapaflovnál elsüllyesztett hajóért követelt kártérítés.

Olaszország súlyos válsága

Katonai puccs lehetősége a háttérben — D'Annunzié szerepe — A gazdasági nyemer — Az aostai herceg a katonai párt királyjelöltje.

— Az Uj Kelet tudósítójától. —

Olaszország súlyos politikai helyzete egy pillanattal megenyhült azzal, hogy Jugoszláviával az Adria kérdésben sikerült megegyezésre jutni. Külpolitikai szempontból ez az egyezés feltétlenül öröndetes és az európai politikának nagy megkönnyebbülése, de kérdés, hogy Olaszország belső politikájában milyen következményekkel fog járni. Az olasz lapokban ugyanis a nacionalisták azzal fenyegetőznek, hogy amennyiben a kormány engedékenységet tanúsítana Jugoszláviával szemben, úgy katonai puccsot készítenek elő. Az „Avanti” értesülése szerint

a nacionalisták összeesküvést készítenek elő, amelyet Vittorio Veneto győzelmének évforduló ünnepe ürügyén hívják össze Rómába.

A turini „Stampa” arról ad hírt, hogy D'Annunzio repülőgépen Zárából Rómába jön. Egyáltalában az olasz lapok a belső helyzetet igen komolyan jelentik. A „Giornale d'Italia” nem hisz egy katonai összeesküvés lehetőségében, mert szerinte annak vezetőinek is tudniuk kell, hogy egy ilyen puccs végzetes lehetne Italiára.

Zára katonai kormányzója nyilvánosan esküt tett, hogy soha Dalmáciát kiüríteni nem fogja. Az Avanti szerint

az összeesküvők több, mint százezer ember felett rendelkeznek, illetve a Polátan, Zárában, Fiumében, és Triestben levő összes csapatok felett.

A mozgalom vezetői D'Annunzio, Mussotovábbá Miller, Giardino, és Cassiglia rálisok. A puccs kitörése helyéül Milano, gna és Róma van kiszemelve. Giolitti minrelők kétórás tanácskozást tartott a gyűlési tanácsal, a vezérkari főnökkel, a kormány több tagjával. Azonkívül minisztertanácsot hívott egybe, a komoly belső helyzet folytán szükséges rendszabályok tárgyában.

A komoly politikai helyzet mellett Olaszország gazdasági helyzete is sok aggodalomra ad okot. Olaszország tartozása a külfölddel szemben huszonötmilliárd aranylírát tesz ki, belső tartozása pedig hatvanötmilliárd papírlira. Ennek az évnek költségvetése több, mint tizenegymilliárd deficitet mutat fel. A kenyérlétségek, olcsóbbá tételéhez évi hat milliárddal járul az állam hozzá. Az országnak nincs nyersanyag. Külföldről kénytelen nyersanyagot importálni, amelyet feldolgozva csak úgy exportálhat ismét a külföldre, ha a belföldön olcsó munkásokkal tudja feldolgoztatni. Az olasz tudvalevőleg nem szorgalmas munkás s így a magas munkabérek meg súlyosbaban esnek latba. Egy napszámornak, akinek a háború előtt négy lira napidíja volt, negyven líránál is többet keres. Tehát a külföldnél olcsóbb termelésről most Olaszországban szó sem lehet. Ezzel el van zárva az út a kivitel lehetőségétől is. S tényleg a Fiat autóműveken, a Stiegler felvonógyáron és a Pirelli-féle kábelgyáron kívül más gyár nem is exportál. Nincs politikai Olaszországban, aki tudná, hogy miképpen lehetne a kereskedelmi maréket egyensúlyba hozni.

A háború alatt különösen a fémipar ért el nagy nyereségeket. S bármennyire is büszkék voltak az Olaszországban készült páncéllájkára, mindenki tudta, hogy annak minden tonnája egész kis vagyonnal került többbe, mintha külföldről rendelték volna. A meglévő néhány belföldi üzemzet óriási beviteli vámokkal védik a belföldi verseny ellen, amivel természetesen erősen megakadályozták a fogyasztókat, akik a belföldi áruhoz csak drágán juthatnak. — A háború előtt az erős kíváncsiság volt a biztosító szerepe a nagyobb elkeseredéseknek és zavaroknak. A lapok elkeseredéssel írják arról, hogy

a győzelmes háború után is a polgárok tekintélyes részének ismét csak a kivándorlás marad, mint egyetlen út ahhoz, hogy megélhetését biztosítsa.

Az agrárreformnak gyors végrehajtása akadályozhatná meg egyedül talán azokat a kitérőseket, amelyeknek csak az előjátéka volt néhány hét előtt lezajlott és az egész ország a kiterjedt munkászavargás.

A királyról azt írják, hogy fáradt és unja a kormányzással járó bajokat. Kevés hatalom is összpontosul a kezében. A reakciók és a nacionalisták gyögeinek találják és nem is csinálnak titkot abból, hogy

az aostai herceget tartalmák alkalmasnak a királyi trónra, aki nagy tekintélynek örvend a katonaságnál, és D'Annunzióval is.

A reakcióknak ez a készülődése nem ismeretlen a munkásság előtt sem és ott is erősen felkészülődnek arra az esetre, ha a szükséges szociális és gazdasági reformok megvalósítását veszélyeztetve látnák.

Forradalommal fenyegetőznek a magyar nemzetgyűlésen

— Az Uj Kelet tudósítójától. —

A „Neue Freie Presse” jelenti Budapestről: Griger Miklós, a kormányzatnak egyik pap képviselője, aki keresztényszocialistának vallja magát, több órás beszédet tartott, amelyben legnagyobb meglepetése egyenesen forradalmi hangokat ütött meg. Különösen heves támadást intézett a latifundiumok és a magyar arisztokrácia ellen.

Utalt mindenekelőtt arra, hogy a latifundiumok nagyrészt nem a nemzet szolgálata fejében, hanem a nemzeti érdekek elárulásának jutalmául kapták tulajdonosaik. Kijelentette, hogy az arisztokrácia iránt gyűlölet vezet és hogy a történelem tanúsága szerint a magyar főurak nem voltak a nemzet husa és vére.

Beszéde végén pedig kijelentette, hogy ha a földreform nem lesz olyan, amilyennek lennie kell, akkor forradalom lesz és pedig a valódi magyar keresztény földműves nép millióinak forradalma, amely egyszer és mindenkorra le fog számolni azzal a kormányzati szellemmel, amely boldogulásának útját állja.

A szónok nem részesült fejtegetéseiről elnöki rendreutasításban, a jelenlevő kisczadpárti képviselők percekig eljeneztek a keresztényszocialista pap-képviselő beszédét.

Gróf Széchenyi Viktor tiltakozik Grieger Miklós képviselőnek a magyar arisztokrácia ellen intézett támadása ellen. Az ő nézete szerint a földbirtokreformnak az a célja, hogy a társadalmi osztályok egymással való kibékítését lehetővé tegye. Ő feltétlenül hiva a földbirtokreformnak, amely a szociális viszonyok kategorikus imperatívusa. A földbirtok jelenlegi elosztása semmiképpen sem felel meg az idők demokratikus követelményeinek. A kisbirtokosok államfentartó osztályát célszerű reformok által abba a helyzetbe kell hozni, hogy fejlődése biztosítva legyen. A törvénynek azonban a kiegyenlítést kell keresnie a határnélküli magántulajdon és az állam kisajátítása között. Az állam korlátlan kisajátítási joga veszélyes precedens lenne, amelyet a jövőben a többi tulajdonjoggal is felhasználhatnának. Javasolja a kisbirtok részére a kötelező törzsöröklési jogot, a középbirtokra a fakultatív törzsöröklést, valamint szükségesnek tartja a birtokminimum törvényes megállapítását.

Kovács József képviselő szerint az ipari munkások is fel kell venni az igényjogosultak sorába, legalább is oly mértékben, mint a közalkalmazottakat. Cél szerűnek tartaná, hogy a járadék birtokoknál a törlesztés természetben is teljesíthető legyen.

Mifogadták a homerul-javaslatot

London, nov. 12. (Damian). Az alsóház második olvasmányban elfogadta a homerul-javaslatot.

Palesztina határai.

— Az Uj Kelet tudósítójától. —

Palesztina északi és északnyugati határai még nincsenek eldöntve. Franciaországgal megegyezést kell keresni a határkijelölés ügyében, ami zsidóországi jövevények alakulására nézve végtelen fontossága. A zsidó nép ugyanis követeli az északi és az északnyugati határokat olyan kijelölését, amelyek lehetővé teszik az ország számára a vidékeken lévő vízierők felhasználását, részint földet öntözésére, részint hajtóerők kihasználására. Fontos Hauran bekebelezése is.

Tekintetbe jönnek a következő források: A Litani, Jordán, továbbá a Hermon hómezője, a Merom és Tibériásztavak, továbbá a Jarmak. Ezeknek a területeknek Zsidóországhoz való csatlakozása nem jelent egyáltalán törvénypolitikai elszakadást. A Libanon, amelyről a nagyhatalmak és a törökök között kötött szerződések határoznak, teljesen kiesik ebből a kombinációból. A határvonalak nem keresztesznek néprajzi jogokat és igényeket és egy népszavazás egész határozottan a Palesztinához való csatlakozást eredményezné. Az angol kormánynál különben is ilyen irányú kívánságukat már többször terjesztették elő.

A francia diplomata két okra támaszkodik, amikor Palesztina északi és északnyugati határainak kijelölése ellen állást foglal. Először titkos megállapodásra, amelyet néhány libanoni politikusnak tettek olyan irányban, hogy meg fogják teremteni Nagy-Libanont. Gouraud tábornok utolsó intézkedései alapján ezek a politikusok joggal tartanak igényt a területekre. Nagy-Libanon azonban sem néprajzilag sem társadalmilag, sem politikailag nem létezik.

Lloyd George a tárgyalások során felvetette a jelszót: „Dantól, Beerschebáig”. Igy, hogy ez képtelen szerencsés megoldást hozni és alig van történelmi és egyéb megokolása. De Berthelot, Franciaország képviselője hosszú habozás után elfogadta ezt a formulát és San Remóban megállapodtak, hogy Palesztina Tyrusig terjed és Baniás, Metulla és Hermon egy részét fogja magába zárni. A Jordántól keletre eső vonal egyelőre elintézetlen. Ezt a megegyezést Millerand elé terjesztették. A francia miniszterelnök azonban súlyos támadásoknak volt kitéve a radikális nacionalisták részéről, akik a francia parlamentben szemrehányást tettek, mert a francia érdekeket feláldozta a brit érdekekért. Az agitáció következménye az volt, hogy Millerand a Berthelot-féle megállapodást nem respektálva, Spaaban emlékiratot adott ki, amelyben a francia szempontot érvényesítette. Syria számára olyan határokat követel, amely a tyrusi öböl déli részén keresztezi azt a részt. Ez a vonal azonban nemcsak Hallela egy részét és Hauran egész vidékét szakítaná el Palesztinától, hanem megfosztaná az országot attól a lehetőségtől, hogy öntözőcsatornákat vezessen be és hogy ipari művei számára a vízierőket felhasználhassa. Víz nélkül Palesztina eddig műveletlen területeit nem lehet eke alá fogni, mezőgazdasága nélkül valóssággal meg lenne bénítva. Villamoserő hiával, minthogy szén és tüzelőanyag nem áll rendelkezésre, képtelenség nagyszabású ipart teremteni az országban. A francia határvonal tehát Palesztinát megrabolná fellendülésétől.

Mostanában azonban nem találják időszzerűnek a kérdés holtgatását. A határkérdést mindazonáltal szabályozni kell. Közben fontos politikai események történtek. A franciák Damaszkuszt megszállták és közigazgatásukat kiterjesztették egész Szíriára. Anglia megegyezett az egyiptomi nacionalista vezetőkkel, amely szerint a brit politika Palesztinába helyezi a közeli és a középközeleti politika súlypontját. Franciaország érdekeltsége Palesztinában jóval kisebb, mint Angliáé és angol részről eddig a határkérdést kisebb jelentőségű organumok kezébe tették le, akiknek sem tekintélyük, sem érzékük nem volt az ilyesmi iránt. Az utolsó események azonban megmutatták, hogy ez a kérdés többé nem lehet alsóbbrendű, és módot kell találni rá, hogy az angol érdek kellő védelmet találjon, ami egyértelmű azzal, hogy Palesztina olyan határokat kapjon, amelyek biztosítják azt a gazdasági lendületet, amelyre az ország fejlődésének szüksége van.

Az éhez

November 20-ellátás nélkül. Egyesület nem

— Az Uj K

Kétéhszázán zsidó diakok folyamán egyesülethez csoróért. Kétéhszázán megélhetés gondjaira szülőknél tanu márték az egyesület ról a megélhetés sul lehetővé, hogy egy j tanulmányukat foly sék. Kétéhszázán kertek, akik irásbar nyomorúságukról, d szeméremből vagy r diákzobak szomorú szomorúságukat.

Az egyesület v raták, de megértő d láttak a kérvényezők minuen körülmények kell nyújtani. Nem r rulinának rá, vagy ne lán más módon mégis háromszáz lelt kiterő havonta

Szántizetőer akik tanul nemcsak hog el magukat, szülőiket is keresményből, tanítás

A szigorú és lo szántizetőer voltak elutasítani nem lehet bad. S mégis a menz az egyesület anyagi képességével,

a memzán c helyet tudot

Hallatlan szegyené ez társadalmának, amely hivatalosított tiz diak vozményit, amelynek elkeseredése járt volt

Multkori cikkünk Erdély és Kolozsvár né nézzék összetett k azt a nyomorúságos hogy akik tohetősébbe vállalják el egy-ké havi költségét, illetve feantartásához, legalá a Joint Distribution C nagyobb számu diáke zsidó társadalmunkat onnak a felhívásnak volt visszhangja. Fel

két diak is j ismert koloz omes ajánló l ben felhívjal tőségét, hogy illetőket ing.

Egyben bizonyit rulnak erre és meg i azt írták, hogy vállal költségeit, csak jöteke költség és áldozat né

Mi nem hisszü levél lenne mindaz, zsidósága a nyomorgó ságnak nyújtani kép sükégre lenne arra, fossük előbük a nyom mert tudjuk, hogy e ébredni arra a segély vezetősege ezuten int adományt, amely le havi ellátását bizte nyugtazni.

Zsidók! gond tókról! Adukent

Az éhező zsidó diákok

November 20-án kétszáz diák lesz ellátás nélkül. — A zsidó mensa egyesület nem tud gondoskodni róluk.

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Kétézfél-száz, tanulmánygó szegény zsidó diákok folyamodtak a zsidó Menza Academicához ingyen ebédért és vacsoráért. Kétézfél-százán nélkülözők, a napi megélhetés gondjaival küzdők, nyomorgó szegény szülőknél tanulmánygó gyermekei kérelmeztek az egyesületnél, hogy vegye le vállukról a megélhetés súlyos gondját, tegye nekik lehetővé, hogy egy jobb jövőért való harcukban tanulmányukat folytathassák, illetve befejessék. Kétézfél-százán vannak azok, akik jelentkeztek, akik írásban adták életjelt magukról, nyomorúságukról, de hányan vannak, akik állományból vagy más okból nem vitték a diákzobák szomorú felhomályából a napfényre szomorúságukat.

Az egyesület vezetősége, nem rideg bürokraták, de megértő diáktársak, száztizenötöt találtak a kérvényezők közül olyanoknak, akiknek minden körülmények között ingyenes ellátást kell nyújtani. Nem mintha a többiek nem szerelnének rá, vagy nem érdemelnék meg, de talán más módon mégis elő tudják teremteni a háromszáz lelt kiterő menzaellátási összeget havonta.

Száztizenötön voltak olyanok, akik tanulmányaik mellett nemcsak hogy maguk látják el magukat, de igen sokan szülőiket is segítik abból a keresményből, amit óraadásból, tanításból össze lehet hozni.

A szigorú és lelkiismeretes rostálás után száztizenötön voltak még mindig olyanok, akik elutasítani nem lehetett és nem lett volna szabad. S mégis a menza vezetősége, számotvetve az egyesület anyagi viszonyaival és teherbíró képességével,

a menzán csak tíz ingyenes helyet tudott részükre biztosítani.

Hallatlan szegénye ez Erdély és Kolozsvár zsidó társadalmának, amelyet csak fokoz az, hogy a kiválasztott tíz diák is visszautasították a kedvezményt, amelynek nyomában a többiek jogos elkeseredése járt volna.

Múltkor cikkünk végén felhívást intéztünk Erdély és Kolozsvár zsidó társadalmához, hogy né nézzék összetett kézzel a zsidó fiatalokhoz azt a nyomorúságos vergődését. Felhivtuk őket, hogy akik tohotebbek, jobbmódnak közülök, vállalják el egy-két diák élelmezésének havi költségét, illetve járuljanak hozzá a Menza fenntartásához, legalább is arra az időre, amíg a Joint Distribution Comitee gondoskodni tud nagyobb számú diákellátásáról. Rosszul ismeri zsidó társadalmunkat az, aki azt hiszi, hogy annak a felhívásnak nem volt visszhangja. Mert volt visszhangja. Felhívásunk elhangzása óta

két diák is jelentkezett, két ismert kolozsvári zsidó milli-omes ajánló levelével, amelyben felhívják a Menza vezetőséget, hogy részesítsék az illetőket ingyenes ellátásban.

Egyben bizonyítják, hogy az illetők részor-
ulnak erre és meg is érdemlik a segítséget. Nem azt írták, hogy vállalják a diákok ellátásának költségeit, csak jótékonykodnak velük, ingyen, költségek és áldozat nélkül.

Mi nem hisszük, hogy ez a két ajánló-
levél lenne mindaz, amit Erdély és Kolozsvár zsidósága a nyomorgó, de törekvő zsidó diák-
ságnak nyújtani képes. Nem hisszük, hogy
szüksége lenne arra, hogy dickenszi színekkel
fessük elébük a nyomor megrázó tragédiáját,
mert tudjuk, hogy élő lelkiismeretük fel fog
ébredni arra a segélykiáltásra, amelyet a menza
vezetősége ezúton intéz hozzájuk. Minden olyan
adományt, amely legalább egy diáknak egy
havi ellátását biztosítja, lapunkban fogunk
nyújtani.

**Zsidók! gondoskodjatok a Kaddis-
tókra! Adakoztatok a Tarsultra!**

Hosszu vasutigazgató nyilatkozata a vasút bajairól, a magyar vasutasok esküteléről

— Az Uj Kelet tudósítójától. —

Az „Uj Kelet“ nemrégiben hírt adott az erdélyi vasutigazgatóság megszervezéséről és azokról a személyi és szolgálati változásokról, amelyek az új szervezkedés nyomába léptek. Munkatársunk ma a kolozsvári igazgatóság vezetőjével, Hosszu Jánossal beszélgetést folytatt az új szervezésről és egyéb, az igazgatóság hatásköré alá tartozó ügyekről.

— Ami most leginkább foglalkoztatja a vasutasokat, — mondotta az igazgató — az, hogy a fűtőanyaghiányt gyűrjük le. Fűtőanyagban ugyanis a legrosszabbul állunk. A mozdonyhiánnyal, a vagonhiánnyal és minden egyéb technikai bajjal meg lehetne hírközölni, ha megfelelő szén állana a vasutak rendelkezésére. Minthogy azonban szén csak gyéren van, a lokomotivgyárak, a vagongyárak és azok az üzemek, amelyek a géprezést állítják elő, nem képesek megfelelő intenzivitással dolgozni. Innen van, hogy a mozdonyhiányt nem tudjuk legyűrni. A Zsilvölgyben nyolcszáz vagon termeltek békeidőben. Ez a szénmennyiség most háromszázhatvan vagonra redukálódik, vagyis mindössze háromszáz vagon áll rendelkezésre, mert hatvan vagon a hányák belső üzemel emésztésé fel naponta. Ez a mennyiség természetesen nem elégítheti ki a vasuti szükségletnek egy kis hányadát sem, nem szólva az olyan ipari üzemekről, amelyeket el kell látni szénnel. Minthogy Romániában csak lignitot termelnek, azt a fűtőanyagot nem vehetjük számba. A lokomotivok fűtésére fát alkalmazunk, ami elég bőségben van itt Erdélyben.

— Az erdélyi vasutak aránylag elég rendezesen működnek. Minden nap egy gyorsvonat, két személyvonat és két vegyesvonatot indítanak utnak, ami igen szép teljesítmény szemben a régi királyságbeli vasutakkal, ahol naponta mindössze egy vonatpárt indítanak utnak.

— Az igazgatásom alá tartozó vasutakon a szervezkedés megindult, épen úgy, mint a többi három igazgatóság vonalain. A személyzet átcsoportosítása már folyamatban van. A magyar hivatalnokok mostanában tették le az esküt és a szeptember elsejétől járó különbözetet már folyósítottuk is számukra. Ezentul minden vasutas a CFR. alkalmazottja és benn van a vasut státuszában, amiből az öszvasutasaságnak is haszna van. Közösen szervezkedhetnek anyagi érdekeik megvédése szempontjából. A vasutasok nyugdíja biztosítva van. E tekintetben a Máv. nyugdíjhatározmányait fogjuk érvényesíteni. Ezt különben a vasutasok számára még annak idején Gyulafehérváron biztosították.

— A béke ratifikálása után egy éven belül minden vasutas tartozik megtanulni a román nyelvet. Egyelőre a szolgálat egy része magyar, de lassan, nem erőszakolt tempóban, hanem a fejlődés menetének megfelelően az egész vasuti szolgálat román nyelvű lesz.

Munkatársunk megalitette az igazgató előtt, hogy a városi lakosság fűtőanyagának beszállítása eddig azért nem történt meg, mert a vasut nem adott szerelvényt, hogy a nyílt pályán fekvő fát behozhassák Kolozsvárra. A fa behozatala több ezer városi embert érint, akik a nagy hidegben fűtőanyag nélkül állanak. Jelentős szociális érdek, hogy ez a baj elháríttassék.

Hosszu vasutigazgató kijelentette, hogy tud a dolgról és már intézkedett is. Két lokomotív áll javítás alatt és mihelyt ezek elkészülnek; azonnal ad szerelvényt és a fát be fogják hozni Kolozsvárra. Aggodalomra tehát egyáltalában nincs ok.

Uj francia nagykövet Londonban

London, nov. 12. (Darmán) Franciaország ittoni nagykövetségét Gábor Acsákót nevezték ki.

HIREK

Az UJ KELET telefonjai:

Szerkesztőség:	977
Kiadóhivatal:	844
Zs. N. Sz.	558

Schwartz Elemér

Érdemes róla még egyszer írni. Még egyszer és most már nyíltan, enyhítés nélkül, félig fájva, félig gögösen, mint amikor szegény és dicsőség és dicsőség és szegény, valami kellemetlenül simogató, valami mardosóan édes érzéssel tölti el a lelket. Schwartz Elemér orvostanhallgató beközpogtatott a magyar tudományegyetem kapuján és bebocsátást kért a pesti Alma Mater csarnokaiba. A csarnok bejáratánál őrt álló magyar cerberusok, Héjjas vitézei, Prónay harcedzett bajnokai megdöbbenve meredtek Schwartz Elemérre, az orvostanhallgatóra. Hogyan! Van valaki, akit Schwartznak is hívnak, Elemérnek is hívnak, akinek bizonyára göndör, fekete haja van és az orra is, az orra, félreismerhetetlen faji jellegnek hordozója — és ez a Schwartz Elemér, ez a göndör, ez a görbe, ide jön, ide mer jönni azok után, hogy épen néhány héttel ezelőtt véres fejjel és összetört tagokkal verték el minden felekezeti béliét az Alma Mater küszöbéről. Héjjas vitézei és Prónay harcedzett bajnokai megdöbbenve meredtek rá és úgy kérdezték:

— Te Schwartz és te Elemér, ugye, hogy te zsidó vagy?

— En világraszóló tudományos fölfedezéssel megváltoztattam a lencsék optikai elméletét — válaszolt Schwartz, az orvostanhallgató.

— Te Schwartz, te gyanusan göndör — faggatták tovább a kíváncsi Héjjasfiókák — ugye, hogy te a Mózés felekezetéhez tartozol?

— Az én fölfedezésemről a Magyar Tudományos Akadémián külön felolvasásokat tartottak egyetemi tandrok — felelt Schwartz a negyedéves.

— Te Schwartz, te gyanusan hajlott orru, — nógatták egyre a vitéz ifjú magyarok, — ugye, hogy te ahhoz a dicsőséges háromezeréves multu fajdhoz tartozol?

— Az én fölfedezésemről, — válaszolt újra Schwartz a csökönyös, — az én fölfedezésemről külföldi egyetemek tudósai előadásokban emlékeznek meg.

— Ők megemlékeznek, de te megfelekedtél. Egyről felekedtél meg, — mondták esőndesen az ámulásból ébredő ifjú magyarok, — megfelekedtél arról, hogy zsidó vagy. Megfelekedtél róla, hogy három héttel ezelőtt meglékelt koponyákkal és összetört csontokkal rugtuk ki innen a fajtádbélieket. Megfelekedtél róla és ha nem, annál rosszabb. Nem vállaltad közösséget leköptött fajtáddal — mondták csőndesen a felebredt ifjú magyarok és Schwartzot, a negyedéves orvostanhallgatót az ifjú tudóst kirugták az Alma Materből.

Érdemes róla még egyszer írni, még egyszer és most már nyíltan, enyhítés nélkül, félig fájva, félig büszkén, mint amikor szegény és dicsőség és dicsőség és szegény, valami kellemetlenül simogató, valami mardosóan édes érzéssel tölti el a lelket. Igen bizony. Husz esztendő: nagy tudós, törvényadó gyerekmber, igen bizony — ez csak zsidó lehet, a mi gyönyörűséges, mindig termő, új rugyket hajtó fajtánkból való. Ehrlich után, Einstein után, Steinch után, Bergsohn után, lesz majd egy Schwartz Elemér is. És igen bizony. Husz esztendő aggasztán, megalkuvó, meggörnyedő, magát bekolodó, magát becsempésző, igen bizony, ez csak zsidó lehet, a mi fáradt, gerinctelenné nyomorgatott, gétős Európa levegőjén megrokszott szegény zsidó fajtánkból való.

Hogyan elkelve már nekünk sugaras napkeletnek szabad levegője, gerincmerítőt erőt sarjadzó napsütése. Milyen nagy, milyen dicsőséges fajta leszünk mi újra ottan: Ehrlichék és Einsteinok és Schwartz Elemérek, akik hatalmassok lesznek, mint a Libanon cedrái.

— **Diszobéd a királynál a kitüntetett katonáknak.** Bukarestből jelentik: A király november 21-én a Vitéz Mihály renddel kitüntetett tisztek részére diszobédet ad.

— **Zsidóország kormányzójának családja Erec Jiszraélbe költözött.** A J. C. B. jelenti: Lady Herbert Samuel, palesztina főköormányzójának felesége családjával együtt Jeruzsálemba utazott.

— **Zsidó leányegyesület Lugoson.** November 7-én alakult meg a lugosi „Mirjam Cionista Leányegyesület”. Az alakuló közgyűlést Koppich Lente (Temesvár) vezette be, mely után a tisztikar megválasztása következett. Az egyesület elnöke Schönauer Ellát, titkárává pedig Szidon Dalmát választotta meg a közgyűlés. Elhatározta a közgyűlés, hogy az alakulás emlékére „Mirjam” olajfakortét létesít.

— **A lugosi csoport jelentése.** A Lugosi Cionista Egyesület készséggel küldi meg több példányban is megjelent évi jelentését mindazoknak, akik erre vonatkozó értesítést küldnek. Cim: dr. Deutsch Mór, Lugaj, Strada Timisoarei 4.

— **Német kártérítés Romániának.** Bukarest, november 12. (Damian.) A kormány közölte Németországgal, hogy a német csapatok az országnak 12 milliárd kárt okoztak, amelyet Németország tartozik megtéríteni.

— **A pénzügyi krízis.** Bukarestből jelentik: A kereskedelmi kamarák képviselői tanácskozásra gyűltek össze, amelyen a pénzügyi krízisről tárgyaltak. (Damian.)

— **A szocialistavezérek pöre.** Bukarestből jelentik: Ma újból megkezdtek a szocialistavezérek perének tárgyalását. A bíróság felolvasta a végleges rendelkezést, amelynek fogva a tárgyalás vezetésére magát illetékesnek tartja. Ez ellen a védők felbuzdultak. Azután felolvasták a vád és a védelem tanuit. Közöttük vannak majdnem az összes miniszterek. A tárgyalás folyik. (Damian.)

— **Héber vasuti jegyek.** Palesztinai jelentés szerint legutóbb új vasuti jegyeket hoztak forgalomba, amelyek angol, arab és héber nyelven vannak nyomtatva.

— **Megszakadt a lengyel-román vasuti összeköttetés.** A C. F. R. csernoviei igazgatóságától távirat érkezett, mely szerint a Lengyelországba küldött áruk újabb rendelkezésig nem továbbíthatók, mert a Lemberg-Csernoviei vonalon a forgalom megszakadt.

— **Belga házópitési ajánlat Bukarestnek.** Bukarestből jelentik: Egy belga csoport ajánlatot küldött Bukarest polgármesterének, amely szerint 2000 lakóház fölépítésére vállalkozik a jövő esztendőben. A fizetés a város által kibocsátott járadékkötvényekben történne. A városi tanács nemsokára foglalkozni fog az ajánlattal.

— **Szeptember óta nem kapnak kedvezményes ételmiszert az állami hivatalnokok.** Az állami hivatalnokok ellátására létesült „Consum” beszerzési és fogyasztási szövetkezet szeptember óta nem látja el tagjait ételmiszterrel. A Consum szövetkezet, amely az egyes közintézmények tisztviselőinek pénzéből létesült, most felülvizsgálat alatt van és remélhetőleg nemsokára újból meg fog indulni az ételmiszterek kiosztása.

— **Debrecenben nem járnak a zsidók színházba.** Alább szöszertint közöljük a „Virtuát” című Friedrich parti lapnak következő közleményét: „A vidéki színházak valóságba jutott, a színházakat esőd fenyegeti. A debreceni Csokonay-színház direktora már régóta panaszkodik, hogy a színházat nem képes fenntartani, mert társulata estéről-estére üres talaknak játszik. A debreceni közönség, sehogysem akarja látogatni a színházat. A leteiner elemnek nincsen pénze a szórakozásra. A civileknek volna ugyan pénzük, de nem érdeklődnek most a magasabb művészet iránt. A zsidók pedig, akiknek bőven megvolna a pénzük, — szabolódnak. Amíg a „kurzus” tart, egyszerűen nem járnak színházba. [Mert amíg jártak, durva tüntetéseket rendeztek ellenük.]

— **A rendőrség tisztikara Popp Viktor visszahívásáért.** A kolozsvári rendőrség tisztikara, mint értesülünk, illetékes helyen annak a kívánságának adott kifejezést, hogy a megüresedett főkapitányi székbe helyezzék vissza Popp Vikort.

— **A kolozsvári delegátusok választása.** Kolozsvár zsidósága a hónap 14-én, vasárnap választja meg a cionista konferenciára küldendő delegátusait. Husz delegátust választanak, amely husz helyre eddig harminc jelöltet tettek. Ujabbán meg két jelölést adtak be: Fesztinger Dávidot és Fruchter Józsefet. A választás délután három óráig veszi kezdetét a Zs. N. Sz. Szentlélek-utca 1. alatt levő helyiségében. A választást Dr. Pollák Sándor vezeti. A választók csak sékelynyutájuk felmutatása után kaphják kézbe a jelöltek listáját.

— **Feljelentés Erzberger ellen.** Berlinből jelentik, hogy Erzberger volt államtitkár, a katolikus centripárt egyik vezetője, az államügyességnél feljelentették gyonyonított költés miatt. A feljelentés szerint Erzbergernek külföldi bankoknál igen nagy követelése vannak, így egy bécsi banknál körülbelül 400,000 kor.

— **Irodalmi attasé a francia követségben.** Párisból jelentik: Francia politikai körökben azzal a tervvel foglalkoznak, hogy minden idegen ország fővárosában a francia nagykövetség mellé a gazdasági és katonaszakértők mintájára irodalmi szakértőt is küld a köztársaság kormánya. Ez a hivatalos megbízott figyelemmel kíséri a francia könyvek és szindarabok sorsát a külföldön, gondoskodik a francia irodalom újabb termékeinek jó fordításáról és általában a gall kultúra terjesztője lenne Franciaország határain túl.

— **Pótszemle.** A most folyó katonai szemle befejezéséhez közeledik. Azok az 1880—1894. évfolyambeli kolozsvári születésű, illetve illetőségű katonai kötelezettek, akik bármely okból nem jelentek meg szemlén, pótszemlére állhatnak elő. A pótszemléket az 1895. és 1896. korosztályokkal egyidejűleg folyó hó 15. és 16-án — hétfőn és kedden — a Városháza 4. számú termében reggel 7 órától 1 óráig fogják megtartani.

— **A cionista konferencia előkészítő bizottsága felhívja mindazokat akik a vidéki delegátusok részére lakást adhatnak, jelentsék be a Zsidó Nemzeti Szövetségnek, Szentlélek utca 1. — Az előkészítő bizottság felhívja azokat a zsidó ifjakat, akik a rendezés munkájában hajlandók résztvenni, jelentkezzenek a Zsidó Nemzeti Szövetségnek, Szentlélek utca 1.**

— **Halálozás.** Havas Ármin tekintélyes kolozsvári kereskedő tegnap délután ötvenkilenc éves korában meghalt. Havas Ármin a kereskedők között jelentős szerepet játszott és egyike volt az ortodox zsidó hitközség vezető emberének. Az elhunytat kiterjedt családja és rokonsága gyászolja.

— **Halál az utcán.** Tegnap délután a Jókai-utcában egy 35 év körüli férfiú hirtelen összeesett. Mire a járókelők fel akarták emelni, már halott volt. A rendőrség a halott zsebeit talált iratokból megállapította, hogy az illető Mustea Traján csákovai születésű volt hadnagy, aki épen a klinikára igyekezett, hogy felvétesse magát. A holttestet a törvényzéki bonctani intézetbe szállították, ahol ma felboncolták. Halálát a rendőrorvosi vélemény szerint szívszélhűtés okozta.

— **Éjjeli szállás a bukaresti pályaudvaron.** Bukarestből jelentik: Az északi pályaudvaron a hajléktalan utasok részére nagy éjjeli szállást fognak építeni.

— **Hiba titkolja,** mert köztudomású hogy a legfinomabb férfi- és női szövetek, a pazar kivitelű szönyegek, a legjobb minőségű linoleum és az újonnan érkezett kitűnő gyártmányú kézikendők nagy választékban csak Missinnél kaphatók. Minden háziasszony saját érdekében igyekezzen meggyőződni arról, hogy elősőbb és jobb bevásárlási forrás, pontosabb és előzékenyebb kiszolgálás nincs sehol mint a Missinnél.

— **Orvosi hír.** Dr. Kappel gyermekgyógyászati rendelőjét áthelyezte Mátyás kir. tér 12. sz. a. I. emelet. (Mórva cég felett.)

— **Fischer üvegáruház** Mátyás tér 13. Telefon: 1002. Mindennemű üveg, porcelán, engravés, en detail.

— **New-York szálloda,** kávéház, étterem az erdélyi és külföldi előkelőségek etablissementje.

— **Metropol kávéházban** kedden és pénteken katonaszene, többi napokon elsőrangú cigányzene hangversenyez.

— **Winkler kávéházban** esténként elsőrendű zenekar hangversenyez. Pontos, figyelmes kiszolgálás.

— **Excelsior** a legjobb adittó szénsavas víz. Minden kávéház és vendéglőben fűszer és csmegetezletben kapható. (1005).

— **Pénzügyminisztérium, külföldre (szándékosan Ausztria, Magyarország, Csehszlovákia, Németország, Olaszország) előre meghatározott árúnyam mellett eszközöl a Magyar Bank r-t. Str Memorandumul (Unió-u.) 20. (1156).**

KOZGAZDASAG

— **A diesőszentmártoni nitrogéngyár megszüntette üzemét.** Diesőszentmártoni jelentés szerint az ottani nitrogéngyár üzemét teljesen megszüntette, munkásait és hivatalnokait nagyjából elbocsátotta. A gyárnak ez az elhatározása allitól a munkások nagy bérkövetelésének következménye.

— **A hadikölesön-kötvények sorsa.** Bécsi lapok jelentése szerint az ottani román királyi követség a békeszerződés keresztürlését ellenőrző bizottság elnökének, Antoneseu Eftiminek kérésére közlést teszi, hogy minden alapot nélkülöző a bécsi lapoknak az a híradása, hogy a román kormány kikötésbe helyezte a román területen lakók részére az osztrák-magyar monarchia hadikölesönkötvényeinek beváltását. A román kormány ebben a kérdésben még semmiféle határozatot nem hozott.

— **Uj papírárak.** A Kereskedelmi és Iparügyi minisztérium legutóbbi rendelete 1921. április 1-ig a papírárakat a következőkben állapítja meg: Különleges lenpapír 25 lei, veltapapír, normal-típus 10, sima nyomdapatír 3.20, sima rotációs papír 7.70, esomagolópapír barna, vagy szürke 7.20, celuloze kartonpapír 7.20, barna 8, szalma kartonpapír 7 lei. Négyzetméterenként a súly: lenpapír és normalis veltapapír 64 gramm, hadivelinpapír 64 gramm, nyomdai papír 50 gramm. A rendelet különböző magasabb árakat is megállapít, amennyiben finomabb minőségről lenne szó.

— **A nemzetközi Dunabizottság munkája.** Bécsi jelentés szerint Troubridge admirális nyilatkozott a nemzetközi Dunabizottság munkájáról, ugyszintén a bizottság párisi tárgyalásairól. A bizottság tevékenysége kiterjed az egész hajózható Dunára, Ulmtól Galacig. A Dunakormányzat végleges szabályzata most van kidolgozás alatt. A Bécsben december 1-én összeülő konferencia fog véglegesen dönteni a partnak és a kikötőknek jókarbantartásáról, a hajózás módozatairól és az ezért járó díjakról.

— **A palesztinai gyapjuipar fejlődése.** Jeruzsálemből jelentik: A bevándorló zsidó gyarmatosítók által meghonosított gyapjuipar igen jövedelmező iparágga lett. Az országban most igen jelentős gyapjukészletek találhatók. A háború előtt a gyapju legnagyobb részét Franciaországba és Amerikába exportálták. Most odairányul a mértékadó tényezők törekvése, hogy a gyapjut az országon belül dolgozzák fel. Magában Jeruzsálemben százötven takácsműhely van. Ennek az iparággnak a kilátásai igen kedvezőek. A háború előtt a gyapju-kereskedelem forgalma Aleppóban, Homsban és Pomában ötmillió frankot tett ki. Magából Aleppóból 1913-ban már több mint félmillió dollár értékű gyapjut exportáltak Amerikába.

— **Kínai gyapju Csehszlovákiának.** Prágából jelentik: A gyapjuszindikátus mai ülésében a Csehszlovákia részére Kinából érkezett kétszázharminc tonna gyapjunak átvételét tárgyalták. Elhatározták, hogy ezt a gyapjut a belföldi iparnak engedik át feldolgozásra, miután nagymennyiségű szövetre van szükség az állami alkalmazottak és a népruházati akció részére.

— **A magyar korona nagy áresése ellen.** Budapesti távirat szerint a szegedi iparkamara a magyar koronának Zürichben mutatkozó katasztrofális áresése tárgyában rendkívül ülést tartott, amelynek határozata szerint felszólítja a magyar kormányt, hogy a zürichi tőzsdén valutaellenőrző bizottságot állítson fel, amelynek feladata legyen, hogy minden olyan esetben, amikor jelentékeny koronamennyiséget dobnak a piacra eladás végett, azt a magyar állam terhére vásárolja össze, hogy így a nagyobb áresést megakadályozza.

— **A német szén árának emelkedése.** Essenből jelentik: A német széntermelők szindikátusa a legutóbbi ülésen elhatározta, a szénáraknak huszötöt százalékkal való fel-emelését. A német lapok véleménye sze-

— **A német kormány a 7 viaszolgia utasítást adta a széntermelők részére.**

— **A valutáipiac áll.** Márka 84—85, leva 230—240, Francia frank drachma 620—50, Dinár Svájci frank 950—1000

— **Bécs, nov. 11.** Lei 712, svájci frank 6977/1, font sterling 1550 dollár 4, forgalom: Zágráb 348, korona 102—, Prága 570, dinár 1256.

— **Prága, nov. 11.** D. márka 116, leva 101—1536 norvég korona 13, svéd korona 1881, lira 33 font sterling 336/5, osztrák lob. kor. 1755.

— **Berlin, nov. 11.** 36 1/4 font sterling 295 1/2, lira 287 1/2, langyel márk sztrák lob. kor. 158, belga frank —.

— **Zürich, nov. 11.** Buk Newyork 654—, Lond. Bruxelles —, Kopen 123, Kristiania 85 1/4, 685 Bécs 122 1/2, Zágráb Budapest 175, Amster. lebelgyezési korona 120.

— **Budapest, nov. 11.** 330, font sterling 191, svájci frank 8300, dollár 335—, szokol 505, osztrák 1250, leva 627 1/2, langyel

•SZIN

Magyar Nemzeti Színház
Heti műsor
Vasárnap d. u.: Feltámasztás. (árakkal.)
Vasárnap este: Ezüstszínház.
Hétfő: Ezüstszínház.
Kedd: Ezüstszínház.
Szerda: A Mandarin.
Csütörtök: Ezüstszínház.
Péntek: Pillangó kislány. (árakkal.)

Szombat d. u.: Vés bakancs. ifjúsági előadás. (árakkal.)
Szombat este: Angyalok. (árakkal.)
Vasárnap d. u.: Mágus és Sümegi Rex.
Vasárnap este: Az Ember tragédiája. (árakkal.)
Hétfő: Ezüstszínház.

— **A színházi élet.**
— **A Mandarin.** Szerda este, ezt az izgalmas darabot a Magyar Nemzeti Színház játssza. A főszerepek most dalra vitték ezt a bizar színdarabot. Poór Lili, B. Nagy Ilona.

— **Pillangó kislány.** A jövő hét péntekén a Magyar Nemzeti Színház a Pillangó kislányt játssza. A főszerepek most dalra vitték ezt a bizar színdarabot. Poór Lili, B. Nagy Ilona.

— **Angyalok.** Az elmúlt hét péntekén a Magyar Nemzeti Színház a Pillangó kislányt játssza. A főszerepek most dalra vitték ezt a bizar színdarabot. Poór Lili, B. Nagy Ilona.

— **Az Ember tragédiája.** Az Ember tragédiája a legközelebbi előadás lesz a Magyar Nemzeti Színházban. A főszerepek most dalra vitték ezt a bizar színdarabot. Poór Lili, B. Nagy Ilona.

— **Teodorescu operettje.** Gr. Teodorescu ház baritonistája hétfőn a Magyar Nemzeti Színházban a Teodorescu operettjét játssza. A főszerepek most dalra vitték ezt a bizar színdarabot. Poór Lili, B. Nagy Ilona.

— **A román opera.** A román opera a Magyar Nemzeti Színházban a Teodorescu operettjét játssza. A főszerepek most dalra vitték ezt a bizar színdarabot. Poór Lili, B. Nagy Ilona.

— **A német szén árának emelkedése.** Essenből jelentik: A német széntermelők szindikátusa a legutóbbi ülésen elhatározta, a szénáraknak huszötöt százalékkal való fel-emelését. A német lapok véleménye sze-

SPORT

A német kormány ezt a határozatot ugyan-
y visza fogja utasítani, mint ahogy megsem-
-sítette a szenttermelők eddigi áremelési ha-
-tározatát.

A valutapiac állása. Bukarest, nov. 12.
Márka 84—85, leva 74—76, font sterling
230—240, Francia frank 415—430, líra 250—270
drachma 620—50, Dinár 130/135, Dollár 66—67,
Svájci frank 950—1000.

Bécs, nov. 11. Lei 712/50 márka 659, leva 500,
svájci frank 6977/1/2, francia frank 2750, líra 1575
font sterling 1550 dollár 430, rubel 310. Szabad-
-forgalom: Zágráb 343, Budapest lebélyezett
-korona 102—, Prága 563, Varsó 127, sokol
570, dinár 1955.

Prága, nov. 11. Lei 140 1/2, dinár 241,
márka 115, leva 101—, rubel —, svájci frank,
1536 koronát —, korona 1316 dán korona 1316,
svéd korona 1881, líra 334 1/2, francia frank 579,
font sterling 336 5/8 —, dollár 99 1/4 — 98 1/4
osztrák lob. ker. 1755.

Berlin, nov. 11. Lei 126 1/4, dollár
26 1/4, font sterling 295 1/2, francia frank 500,
líra 287 1/2, lengyel márka 19 1/4, szokol 8760,
osztrák lob. ker. 15 3/4, svájci frank 1350,
belga frank —.

Zürich, nov. 11. Bukarest 940, Berlin 747 1/2,
Newyork 654 — London 2212, Páris 3785,
Bruxelles —, Kopenhága 85 3/4, Stockholm
123, Kristiania 85 1/4, Madrid —, Prága
685 Bécs 122 1/2, Zágráb —, Krakkó 165,
Budapest 175 Amsterdam —, osztrák
-lebélyezett korona 120.

Budapest, nov. 11. Lei 802 1/2, márka
630, font sterling 1910, francia frank 3225,
svájci frank 8300, dollár 560, líra 1860, rubel
325 — szokol 565, osztrák korona 98 1/2, dinár
1250, leva 627 1/2, lengyel márka —.

SZÍNHÁZ

Magyar Nemzeti Színház

Heti műsor:

Vasárnap d. u.: Ezüstszírály. (hármadszer. Rendes hely-
-árakkal.)
Vasárnap este: Ezüstszírály. (Negyedszer.)
Hétfő: Ezüstszírály. (ötödször.)
Kedd: Ezüstszírály. (hatodszor.)
Szerda: A Mandarin. (23-adszor.)
Csütörtök: Ezüstszírály. (Ujdonaság 7-adszor.)
Péntek: Pillangó Kísaszeny. (30-adszor. Uj sze-
-reprezntással.)
Szombat d. u.: Vés bakenes és fia a huszár. (Első
-ifjúsági előadás. Rendkívül olcsó hely-
-árakkal. Előadó tanár: Perényi József.)
Szombat este: Angyalka. (Operette újdonaság, 8-adszor.
-V. Hegyi Lili vendégjátékával.)
Vasárnap d. u.: Mágus Miska. (68-adszor. Pintér, Berky,
-Sámegi. Rendes helyárakkal.)
Vasárnap este: Az Ember tragédiája. (106 adszor. Elő-
-adás kezdetén a nézőtérre vezető ajtó-
-kat bezárják.)
Hétfő: Ezüstszírály. (Ujdonaság 8-adszor.)
Az előadások 7 órákor kezdődnek minden este!

A színházi iroda hírei:

A Mandarin. Szerdán este 23-adszor adják
-A mandarin-t, ezt az izgalmas, érdekesítő angol
-drámát A főszerepeket most is azok játsszák, akik dia-
-dalra vitték ezt a bizar színművet: Janovics Jenő dr.
-Poór Lili, B. Nagy Ilona.

Pillangó Kísaszeny. Puccini „Pillangó Kísaszeny”-a a jövő hét pénteki estéjére van kitűzve.
-Lévy Ilona rendkívül ambícióval készül a nagyszertű
-szerepre. Suzukit V. Hegyi Lili fogja játszani. Ru-
-vinszky, Bretán, Réthely, Berky, Szabó Zoltán lesznek
-a többi szereplők.

Angyalka. Az elmúlt évadnak egyik legvonzóbb,
-legnagyobb sikerű operette újdonasága volt az „Angyalka”.
-E hét szombat estéjén részben új szereposztással adják
-elő a kedves újdonaságot. Pintér Böske, V. Hegyi Lili,
-Horváth Nusi, Kovács Kató, Réthely, Berky, Nagy Gyula,
-Levay, Pattantyus fogják a főszerepeket játszani.

Az Ember tragédiája. Madách örökéletű
-remekének, az „Ember tragédiája”-nak a jövő vasárnap
-leaz a legközelebbi előadása.

Ezüstszírály. Hétfőre, keddre, csütörtökre s a
-jövő hétfőre van kitűzve az „Ezüstszírály”, mely minden
-bizonytalanságra lesz az ideai szezonnak.

Teodorescu operának bucsu-
-estéje. Gr. Teodorescu román királyi opera-
-ház baritonistája hétfőn este bucsuzik a kolozsvári
-közönségtől Aida Amonazrójában. A művész
-utolsó kolozsvári fellépése iránt nagy érdeklő-
-dés mutatkozik.

A román opera második szim-
-fonikus estéje. A román operaház zene-
-kara szerdán este tartja második szimfonikus
-estélyét Schuller bécsi karmester vezetésével.

A serleggyőztes Haggibber. A Hag-
-gibber megnyerte a serlegot, fairen, lelkesedés-
-sel és ambícióval küzdve végig mérkőzéseit.
-Első serlegmérkőzéseit balszerencse kísérte,
-mert vagy nem állott fel teljes csapattal, vagy
-aj összeállításban szereplő csapatának játékosai
-meg nem értve egymást, okozták első két mér-
-kőzésének eldöntetlen eredményét.

Második lett a Victoria, a Haggibboréval
-egyenlő pontszámmal, de rosszabb gólaránnyal.
-A Victoria minden mérkőzésén jobb és jobb
-formát mutatott. Legnagyobb meglepetést a
-K. T. C. ellen elért 2:1 arányú győzelmével
-kelte.

A harmadik helyet a K. A. S. E. foglalta
-el. Kevés technikai tudással rendelkező csapata
-lelkesen játszva, a serlegmérkőzésekben veret-
-lentül, a harmadik helyre küzdötte fel magát.

Negyedik, ötödik és hatodik helyen a
-K. T. C., Universitate és M. T. E. osztozott.
-A K. T. C., habár a legjobb játékerővel ren-
-delkezik, gyengén szerepelt. Játékosai a pályán
-állandóan veszekedtek ha meg játszottak, akkor
-egyéni akartak érvényesülni. Ez hozta aztán
-magával azt, hogy két utolsó és döntő fontos-
-ságu mérkőzését elvesztette.

Az Universitate fairen játszott, de csapatá-
-ból embereinek javarésze állandóan hiányzott
-és ezért nem tudott jobb eredményeket elérni.

A M. T. E., mint fiatal csapat, csak utolsó
-mérkőzésein tudott lábrakapni.

A serlegmérkőzések eredménytáblázata a
-következő:

Eredmény	adott	kapott	vesztett	nyert	eldöntetlen	pontszám
	goal	mérkőzés				
Haggibber	15	4	—	3	2	8
Victoria	10	3	—	3	2	8
K. K. A. S. E.	6	3	—	1	4	6
K. T. C.	14	6	2	2	1	5
Universitate	4	18	3	—	2	2
K. M. T. E.	3	18	4	—	1	1

A serlegmérkőzések díjainak kiosztásáról
-a serlegbizottság legközelebbi ülésén fognak
-határozni.

Marosvásárhely—Kolozsvár válogatott

A válogatott mérkőzés délután 3 órai
-kezdettel játszódik le a városi sporttelepen.
-Bíró vagy Szika lesz Temesvárról, vagy Strasser
-Nagyváradról. A vásárhelyi válogatott csapatban
-valószínűleg nem fog szerepelni Mátray, mert
-a serlegintéző bizottság átiratban tiltakozott
-szerepeltetése ellen. Tudniillik Mátray, mint a
-K. A. C. játékos, klubja mérkőzése előtt fél
-órával bejelentés nélkül eltávozott a városról,
-eserbenhagyva régi együletét. Ezért a serleg-
-bizottság kimondta, hogy nem engedélyezi
-Mátraynak kolozsvári pályán való szereplését.

Életünk gyarmakeinkben teljesül.
-Magunknak adunk, ha a Tarbutnak
-adunk!

Főszerkesztő: DR. FISCHER JÓZSEF
-Felelős szerkesztő: MARTON ERNŐ
-Kiadó: KADIMA kiadóvállalat részv.-t.
-Szerkesztőség: Calea Reg. Ferdinand (volt Poronca József-ut) 48.
-Kiadóhivatal: Szentlélek-utca 1/a.

As Uj Kelet előfizetési árai:

Egész évre 360 — L. Negyed évre.. 100 L.
-Fél évre.. 200 — L. Egy hétra 40 L.
-Egyes szám ára helyben, vidéken és pályautazókra 1:50 L.

Hirdetéseket milliméteres díjzabás szerint vesz
-fel a kiadóhivatal.

A kiadóhivatal közleménye: Tisz-
-telettel kérjük helyi és vidéki t. elő-
-fizetőinket, hogy a lap későbbi kézbesítését
-kiadóhivatalunknál jelent-
-sék be, hogy a gyors és pontos kéz-
-besítés iránt intézkedhessünk.

Nagy karácsonyi vásár!!

Leszállított árak!!

Szabó Jenő

női divatruházában
-Cluj, Calea Regele Fer-
-dinand No. 5.

- Angol szörme 48.— lei
- 140 cm. szél. angol szövet 82.— „
- 140 „ „ Velur szövet
- kabátva 170.— „
- Flanel 21.— „
- Velour-flanel 30.— „
- Duplaszéles selyem 115.— „
- „ mielőfor selyem 105.— „
- Crepdeschin 150.— „

Nagy karácsonyi vásár!!

Valódi Neumann ruhák és
-téli kabátok férfiak, fiúk és
-leányok részére ugyanolyan anyag-
-ból mint háboru előtt újból
-kaphatók: 1151

NEUMANN ruhaáruházában.

Téli és kazánfűtésre legolcsóbb a barna szén

mely nagyobb mennyiségben is azonnali szállítá-
-ra megrendelhető a Romania Carbonifera elvi (kolozsvári)
-kirendeltségtől, Izabella-utca 5. szám. 865

AZ „ARADI KÖTŐSZÖVŐGYÁR R. T.” ARAD.

Ujdonnan felépített nagyszabása gyá-
-rában

női és leánykabátok,
-garnitúrák, swacterek
-és egyéb kötött-árak

legjobb és legizéesebb kivitelben ál-
-landóan kaphatók. 1130

Nagyobb mennyiségű

1079 Lurion, Wieni cipőfesték, krém
-és appretur érkezett

BERGNER MÓR bőrnagykereskedő
-céghez Strada Regina Maria No. 18.

Zenekedvelők figyelmébe!!!

Lejában megjelent zsidó kották:

- Hatikwah ára 10.— lei
- A Dud le 15.— „
- Dos heilige Rikud' 5.— „
- Chaskele 5.— „
- Fischalech koj'n 3.— „
- Klipp klapp 5.— „
- Chesbojn Zedek 5.— „
- Der Schikur 8.— „
- Tief in Weldale 8.— „
- Der Fodim 5.— „
- 1120 Ja chaj Lili ha Amali 5.— „

Kaphatók: A Zs. N. Sz. könyvosztályában Cluj, Szent-
-lélek-utca 1/a.

APROHIRDETÉSEK

Meg név ára 1 leu. Vastagabb betűvel 2 leu. Legkisebb apróbetűs árak 10 Leu.

Eladó öt különböző nagyságu Damer kályha teljesen jó állapotban. Értékesíteni fűrdő-utca 1. alatt.

Déva e lap kiadóhivatalában levele van. „Vagyon nem számít“

Előzők kerek rakái Sylvester urizambójában Cluj, Mária-utca. 6. alatt készítek. 1000

Házasság. Forduljon bizalommal Egyed Imréné házasságközvetítési irodájához Máramarosziget, Kossuth-utca 25. szám alá, hol előjegyzésben vannak mindenféle vallású és minden rangu-rendő fiatal és idősebb nők és férfiak. Fényképeket, leveleket ajánlva, pontos lelkimét és hozomány megjelölését kérem. 786

Értesítem a közönséget, hogy újraemlékezem (óvár) Mária-utca 4. szám alatt a mai napig naponta készítek ellenében friss fehér- és barna kenyér, reggel friss sütemény kapható. Házi kenyérsütés reggel 8 és délután 12 óráig, este 6 óráig minden pénteken. 1146

Pontos és szép, jelzős cipőfelszerelést készítek. Gyors kiszállítás. Hirsch A. Bolyai-utca 2. 1140

Szűcs munkát a legújabb és a legmodernebb eszközökkel a leggyorsabb idő alatt készítek. Kossuth L. utca 47. sz. Lukács Sándor. Cal. Viktoriei No. 47. (1131)

**Villanyfelszerelések, butor-
rugók, sodronyszeg,**
881 autófűtőszerek, tömítő anyag, kör- és gatterfűtőszerek, selyem és griesgazé, gépolajok, asztalos-szerszámok, malomkövek, 760 m/m. vágányu mozdony, 4 km. (7 és 9 kg.-os) vágány.

M. ANGHEL CLUJ,
Piata M. Viteazul 40. (v. Széchenyi-tér)
„Schleb“ nagyszabású gépjáró r. t. képviselője.

Rum és likőr essenciák, anis és mindentel-
wether olajok, valamint szeszfokozók nagyban és kicsinyben kaphatók:

1142 **HIRSCH** aether essencia vegyész-nél
Tg. Hures (Marosvásárhely.) Kossuth-utca 2. szám.

Lampel Adolf bádógos és konyhaberen-
dezési cikkek raktára.
Cluj, (Kolozsvár) Piata Mihai Viteazul 37.
(v. Széchenyi-tér) 1088

Lőrincz Sándor
Automobilvállalat,
javító műhely,
autogén hegesztés
Cluj, C. Reg. Ferdinand 116.

König Miksa
szállító
A R A D.
Ismét gyorsan gránit-
kőket minden irányból,
minden irányba felelősség
mellett. 1082

Transylvania
mezőleves sáboros és a
legjobb. 1011
Mindent kapható!

CALCIT KÖVEK
RÉSZVÉNY TÁRSASÁG
CLUJ, Fellegvári-ut 9
Gyárilag oltott, valamint
porond és kőmentes oltat-
lan mész, építkezéshez leg-
alkalmasabb. Tűzifa vágott
és vágatlan házhoz szállítva
883

HA finom és
enkerkát
akar, kérjen min-
denütt Mielissát

200 hektoliter
transport hordó
eladó. Értékzeni Deutsch
Testvérek Cluj, Piata
Unirei (v. Mátyás kirá-
tér) 26. szám. 694

Buckwald Sándor
óras és órszerész, Uránia
palota, Cal. Reg. Ferd. 35.
Törött aranyat és ezüstöt
napi áron veszek. 1093

1 drb. 5 lóerős gázmotor

eredeti Langen és Wolf gyártmányu tel-
üzemképes, 1 tartalék tolattyúval és ós-
szes vezetékekkel szonnal eladó. Tovább-

Furógép, csiszológép, szatok, fuvó tűzhellyel és kéziprészek
lakatosok részére. 1 drb. Kombinált egyengető és vastagsági gyalugép 50 cm. 1 drb.
Horizontál furó- és vésőgép. 1 drb. Lőcső-jelitőgép, hajított butorhoz. 1 drb.
mély eszterga szék üléseknek és dugók készítéséhez toló simportál. 1 drb. Kőhő esz-
terga, 3 m. hosszú seprű és maszoló nyeleknék.

VADÁSZ ÉS TSA.
Víz- és villanycsereplő
Bethlen-utca 11. sz. a.
Cégtulajdonosok:
Vadász Jenő Lebovics Ernő
vállalkozó. mérnök.

Értesítés!
Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget,
hogy Vár-u. 2. szám alatt cipész-
műhelyt nyitottam. Divatos, modern cipő-
készítés, olcsó és pontos kiszolgálás.
Egyetemi hallgatóknak kedvezmény. **Mirsch László**
cipész.

**Cirokseprű gyönyörű kivitelben, béke mi-
nőségben és minden Grün Testv.**
seprűgyár
mennységben szállít **FELSŐBÁNYA.**

**Klinger-féle vizállást-
mutató üveg**
tömítések, gépszijak és
más műszaki cikkek
megérkeztek!!

HANN ÉS TÁRSA
Gép- és Műszaki Kereskedelmi Rt.
Cluj — Kolozsvár, Heltal-utca 3. sz.
Sürgönyeim „Technica“ — Telef.: 2—36.

Guttman és Fisch
CLUJ.
Ajánlják kitérő likőr gyárt-
mányait és bór különle-
geségeiket.

Értesítjük t. vevőinket, hogy nagyobb
mennységű
rudvas
1166 felett rendelkezünk, amelyet a legol-
csóbb napi áron hozunk forgalomba.
Babos és Társai Kolozsvár.

Grünwald és Steiner női divatkülönlegességek áruház
Cluj (Kolozsvár), P. Unirei
(v. Mátyás király-tér) 12. 38/52
Megérkeztek az őszi és téli saison divatkülönlegességei szövetekben, bársonyokban,
446 selymekben és flanelokban.

BLUMENFELD ÉS SIMON R.-T. által kis határon főzött alma cognac és szilva pálinka
eredeti כשר של מוכר
Str. Jui. Maniu (v. Szentegyház-u. 22.) Kapható minden csemege és kímérsé-
üzletben.

BLATT Leszállított árak!

kötött szövött áruház

Piata Unirei 13. sz.

Harisnya, keztyű, kötött ka-
bátok és swetterek óriási
nagy választékban kaphatók

Az alapsza

Birkozzunk meg u
gondolattal is. Erdély z
tetijai néhány nap mul
lozsvár falai között es
nagyszerű tanácskozás
szemmegváltó indítványok
latok és lesz lelkesedés
neklatok tűzében egybe
relet és nagy egymátra
hexatata és jegyzőkönyv
négy nap mulian, sz
áritett gondolatoktól u
kiki hazra a maga delg
dítványok és végzetdönt
kesedés és kitérő szeret
fehér koporsójukban: —
egyébként pedig meg
rékvágásban és a világ
levében. Birkozzunk u
főlkisérő gondolattal is.
nek észrevenni, — ott
lelkek mélyén és ha tört
léljük a voltakat, —
minden ok nélkül. Ami
berek társadalmában, tő
gyezni a világ történe
el nagyszerű indítvány
— és nem ad hoc üss
szegyeknek, hatalmak
hányzor hoztak törvén
törvényeket, — és a tő
ber óhaj és írett papir.
jön a lélek: nem gy
kétlábú esodaállatnak,
olyan megayilatkozása.
vények kerlájai közö
népek sorát és a világ
igen. Hasztalan n
beri törvényhozás, a vi
és irányja ellen. Hatal
melynek csak uszója é
ember. És az az épen,
és értelemmel alkotott
malasztól megkülönb
mely ellenkezik a
nem a meglévő, az él
beri berendezkedéseke
— legyen az bármily
meathetetlenül elbukik
a korszellem hü kifeje
tel élő, néptörkévéseke
élettel élő a történeti
jadzott intézményeket
vagy fejleszt mindent
bármilyen kicsiny tes
iránymutatója és sarka
nak, sarkalója lesz m
kzzel a meggyőz
tekintetünk az országt
elő. És ezzel a tudatt
birálat alá vennünk az
a Zsidó Nemzeti Szöve
szabályok paragrafus
terjeszt. E helyütt esz
egyik legfontosabb nac
mutatni. Az ügyvezető
alapszabálytervezet sz